

Poletje na kmetih.

Ondu na zelenem hólmei stoji prijazna vasíca. Okolo vasi je polje. A polje ní jednolično. Tu na tem kraji se zemlja nekoliko vzdiguje in naredí brda ali hólmece, ondu je zopet kaka nižava, globoka jama ali dolina. Kjer leži polje na ravnem, ondu ima kmetovalec rodovite njive, po katerih se ziblje rumeno žitno klasovje, da ga je veselje gledati. Tu je leporumena pšenica, ondu rež, ječmen in oves. Vse obeta lepega in obilega pridelka. O kako prijetno in veselo je to za pridnega kmetovalca! A vse to

ga je tudi stalo dosti truda in dela. Predno je mogel žito vsejati, moral je poprej zemljo izorati, prekopati in dobro pognojiti. A tudi še pozneje mu je bilo treba mnogo delati in potiti se, predno je vse tako lepo pognalo, vzrastlo in dozorélo. In vsega tega se pridni kmetič ni bal, zatorej je zdaj, ko na polji vse tako lepo kaže in obilo pridelka obeta, na kmetih največje veselje. — Ondu pod vasjó na sočnatem pašniku se pase goveja živina, od katere ima kmetič toliko dobrega. Kravice veselo mukajo, zbirajo se in prevzetno poska-

kujejo, posebno ona lepa krava tam, ki je vsej čredi vodnica ter nosi zvonec okolo vratú. — In kako živo je vže na vse zgodaj zunaj na kmetih! Veseli ptički pojó in letajo z drevesa na drevo. Hladen vetrič popihava in nas prijetno hladi. Pastír goni živino na pašo, hlapci in dekleté vršé okolo hiše, vse dela, suče se in veseli lepega poletenskega jutra. In otroci? Dà, tudi otroci imajo svoje delo. Jarnejček in njegova sestra gresta na polje. Treba je plevicam južine in Jelica je vže toliko krepka, da lahko nese jerbas na glavi in odvrne materi jedno deklo. Druge težje stvari naloži Jarnejček na voziček, v katerega vpreže borno živinče, svojega oslička, in hajdi s sestrico na polje, ali pa h koscem na zeleni travnik. Turko, ta vedno zvesta domača žival, spremlja ju in skače pred njima zdaj na levo zdaj na desno ter kaže, da tudi on ima dokaj opravila, kadar je treba iz domače hiše vèn v prosto naravo božjo. — A kdo pride tam po cesti? Lep in čvrst deček je to. Turko zalaja, ali Jarnejček mu ukaže pohlevnemu biti. Ko pride deček bliže, takój ga spozna Jarnejček, kajti nihče drugi ni, nego Martinčev Jožek iz sosednje vasi, ki gre iz mesta domóv na vesele dijaške počitnice. Vže na cesti se prav pristrčno pozdravita mlada prijatelja, bivša součenca v domačej ljudskej šoli, a zdaj je njiju pot različen: Jarnejček se pripravlja za kmetski, a Jožek za gosposki stan v mestu. A to nima nič v sebi, prijatelja si ostaneta kakor v mladosti takó tudi v poznejšej moškej dóbi. In takó je prav, ker to je Bogú in ljudém po volji.

— x —

— 6.

D o m ó v !

Prišel nam je zaželeni čas. Vže dva meseca poprej smo sanjarili o dómu, roditeljih, bratih in sestricah. — Spričala smo prejeli, in zdaj hajdi domóv! Po vseh krajih mesta tekajo učenci in mladi dijaki vsak s svojim zvežnjem v roci. Tudi jaz in prijatelj moj Radovan pobaševa vsak svoje malenkosti v zveženj in z radostnim srcem se napotiva iz mesta, da bi zopet gledala svoj preljubi domači kraj in krasno prirodo. Solnce je stalo vže visoko na nebu, ko zapustiva dolgočasno mestno ozidje ter korakava péš po širokej prašnej cesti. Nič kaj dobro nisva ukrenila, da sva se podala na pot ob najhujšej poletnej vročini, ali kaj ovira mlado kri, ako si je v svésti, da skóraj ugleda domačo hišo, ljubeznivi materin obraz in sladko se smijoči ustnici veselega očeta. Lahen vetrič veje in hladi nama potno čelo ter pozibáva rumeno klasovje. Pisano polje se širi pred nama in za nama. Iz dehteče detelje se je spustil lehkokrili skorjanec in se ziblje skrileč visoko v zraku. Na cesti brska čopkasti udéb in iz bližnje goščave se čuje glas otožnega strnada. Trepotec vene ob poti in pljučnik razprostira peresa ob meji. Ženjice vihté ročno srpove in povijajo rumeno žito v snopovje, a otroci pobirajo za ženjicami ostalo klasovje, odtrgavajo dolga steblica in vežejo šopke, katere potem domóv nesó, da jih posušé, omanejo in tičem prihranijo zrnje.

Vse se ziblje in giblje na polji, a midva jo naglo mahava dalje; kmalu jameva pešati. Žeja naju muči, zatoorej stopiva k prijaznim ženjicam. Ponudijo nama hladne pijače, ki naju okrepča za trenotek. — „Kam pa vidva?“ nagovori naju mlad kosce in se nasloni o kosišče. — „V šolo sva hodila v mestu, a zdaj greva na počitnice,“ odgovoriva mu. — „A takó, takó!“ mrmrá óni